

[Steen Rasmussen.]

Og maa jeg endvidere spørge: Naar dansk Forsvarsberedskab i Aarene fra 1914 til 1918 overhovedet ikke kunde magte nogen Kampopgave, som det ærede Medlem sagde for et Par Minutter siden, hvordan kunde han saa som Forsvarsminister foreslaa Rigsdagen at gaa med til at bygge den da meget moderne, men samtidig meget kostbare Feltbefæstningsstilling fra Køge Bugt over Tune op til Roskilde Fjord?

Formanden: Det ærede Medlem Hr. P. Munch har Ordet for en kort Bemærkning.

P. Munch: At baade Hær og Flaade i sin Tid havde Instruks om at benytte de til Raadighed staaende Midler overfor ethvert Angreb, var en fuldkommen Selvfølge. Det fulgte af alle de Konventioner, hele den Ordning, som forelaa med Hensyn til Løsning af Neutralitetsopgaver. Det havde intet at gøre med nogen Forestilling om, at vi skulde være i Stand til at væрге Danmark ved Hjælp af det Militærvæsen, vi den Gang havde, overfor et virkeligt Angreb af en fremmed Magt af Betydning. Jeg kan føje det andet til, at netop under Hensyn til de Farer, som en saadan Hævden ved Vaaben af Neutraliteten i givet Tilfælde kunde medføre, var der givet det Paalæg, som ogsaa har været nævnt her under Forhandlingerne, at i ethvert Tilfælde, hvor noget saadant fandt Sted, maatte man fra de militære Myndigheders Side øjeblikkelig gøre Indberetning til Regeringen, saaledes at Forsvarsministeren og i øvrigt den samlede Regering kunde tage den afgørende Beslutning.

Med Hensyn til de militære Foranstaltninger, som fandt Sted, deriblandt Tune-Stillingen, ja, saa var Kendsgerningen denne, at der den Gang forelaa en Række af Planer om Gennemførelsen af Militærordningen af 1909 knyttet til Københavns Befæstning. Iblandt disse Planer var en Række Armeringsarbejder ude omkring København, og en Del af disse Armeringsarbejder blev fuldført. Da den yderste Linie skulde anlægges, foreslog man fra militær Side i Stedet derfor at anlægge Tune-Stillingen, en Stilling, der i og for sig var rimeligere, og som var billigere, og derfor var jeg af den Opfattelse, at det var en klog Handling at foretrække dette for det andet. Men om det samlede Synspunkt for Omfanget af militære Foranstaltninger, der ved det ærede Medlem jo af den Tale, som han for et Øjeblik siden har læst op her, at det afgørende Hovedhensyn ved Siden af den loyale Gennemførelse af Løven og ved Siden af Hensynet

til Konventionerne var dette at bevare Freden og Roen mellem de politiske Partier i Danmark, der satte en saadan Gennemførelse af disse Foranstaltninger som Betingelsen for at holde politisk Ro, medens Krigen rasede udenom os.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Nørskov har Ordet for en kort Bemærkning.

Nørskov: Der er af ærede Medlemmer talt om den Forholdsordre, som daværende Forsvarsminister Munch gav Flaadens Skibe i Begyndelsen af August. Jeg vil gerne have Lov til med den højtærede Formands Tilladelse at citere denne Forholdsordre. I et Møde, der blev holdt i Ministeriet den 1. August 1914 om Formiddagen, var der ytret Tvivl om, hvorvidt der skulde ydes væbnet Modstand, hvis der kunde være Tale om Landgang paa vore Øer, og foranlediget deraf sendte Viceadmiralen følgende Skrivelse til Forsvarsministeren:

„Flaadens Overkommando.

Den 1. August 1914.

Til Forsvarsministeren.

Foranlediget ved de Udtalelser, der fra Udenrigsministerens Side faldt ved Mødet i Marineministeriet Dags Formiddag, skal jeg i Henhold til mine Udtalelser ved Mødet tillade mig at præcisere, at jeg, indtil der fra Regeringens Side maatte foreligge anden skriftlig Ordre, anser Forsøg paa Landsætning af større fjendtlige Troppestykker paa Sjælland som Angreb, der uden nærmere Ordre vil være at modgaa med alle til Raadighed staaende Midler.

O. Kofoed-Hansen.“

Se, denne Skrivelse blev afleveret ved Middagstid, og nogle Timer senere, meddeler Admiralen, blev der sendt ham Besked fra den daværende Forsvarsminister om, at den ikke vilde blive besvaret. Denne Skrivelse blev ikke besvaret, og den blev staaende under hele Sikringsperioden. Altsaa maa man have Lov til at fastslaa, at det ærede Medlem Hr. P. Munch som Forsvarsminister godkendte, at der skulde ydes effektiv Modstand med alle til Raadighed staaende Midler, hvis der blev forsøgt Landgang paa Sjælland. Det staar i diametral Modsetning til det, det ærede Medlem her i Dag vilde gøre gældende, men det viser, at den Gang Faren var over os, var selv det ærede Medlem Hr. P. Munch villig til at værne Landets Selvstændighed.